

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.15. Cum tam excellens sit cibus conuiuij SS. Sacramenti, præcipit Deus vt Sanctos in cælo aduocemus, qui velut vicini nostri adiuuent eo modo quo in conuinio Agni Iudæis Deus mandabat vt vicinos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

9.11. Cum tam excellens sit cibus conuiuij SS. Sacramenti, precepit Deus ut Sanctos in calo aduocemus qui velut vicini nostri nos adiuuent eo modo quo in conuiuiio agni Iudeis Deus mandabat ut vicinos suos conuocarent.

43 I Am figuram prosequimur agni legis Iudaeicae & festum Paschatis in ordine ad festum quod celebramus in conuiuiio SS. Sacramenti declaranda nobis venit circumstantia illius Paschatis & conuiuij, ut ita nostri Paschatis & S. communionis discamus circumstantias. Plane admiranda sunt ceremonie quas Deus seruari precepit in manducatione agni. Prima ut fit: Agnus annuclibus masculis sine macula: & quomodo manducabitur? Tenentes lumen in manibus, non naturale lumen solis, commune omnibus hisse visibilis, sed lumen candelae: quia nocte epulum hoc celebrabatur & noctu lumen solis nobis non proficit sed candelae. Huius agni manducatio fieri debet cum lactucis agrellibus & amaris, quas vult vt primo manducent, quibus ad agni esum preparantur. Deinde praecipit vt totum comedant, nec quidquam in mane seu die in sequentem referuetur. Domine si forsitan in domo non nisi duo fuerint maritus & vxor nec alij familiares, cum integrum deuorare non possint quid illis agendum? Sin autem minus numerus ut sufficere possit ad rursendum agnum, assumet vicinum, qui conuinctus est domui sua, vt patuer cum illo agnum integrum depalcatur. O Caeleste mysterium! Instruit Deus nobis caeleste conuiuium, introducit nos ad diuinum Pascha agni Christi Domini: Ecce agnus Dei ecce qui tollit peccata mundi, sine macula totus mundus & impollutus: Sanguine quasi agni immaculae ait D. Petrus vt eius puritatem indicet & munditiam. Ad huius agni nos inuitat mensam, in qua lumen in manibus gestare nos oportet & illud non naturale sed candelae. Quia de conuiuiio loquitur SS. Sacramenti quod celebrari debet luce cognitionis, quod Deus in illo fit.

Quia veto cognitio naturalis hoc non potest comprehendere, non vult vt lumen sit naturale, sed candelae nempe fidei quae nostrum illuminat intellectum quoad cognitionem huius mysterij in medijs huius vitae tenebris, in qua Deum

cognoscimus obfcura tantum fidei cognitione: haec est quae ardet praebetque lucem, quae cognoscit amicus illum sub velamine accidentium, nec illum in die gloriae remoto omni velocitatem gloriae lumine conspicimus. Quasi latens licentia in caliginoso loco donec dies luceat. Haec nobis accedendum est, nec taliter qualiter ferenda sed in manibus id est operibus: quo declaratur non accedendum ad hoc epulum sicut tantum mortuus sed viva operibus carnis ac victum, nec in operibus praeteritis hoc conuiuium lactucis agrellibus, velut caliditate necessaria: Quia vt ante diximus, primum ad S. accedamus communionem, opus est vt praedat amaritudo quaedam & dolo, de peccatis nostris in Sacramento poenitentiae: hoc praerogatum debet quo ab omnibus munimur inquinamentis, & spiritus rite praeparati ad eius receptionem, ita vt nobis sit vultus.

Ad hunc nos inuitat agnum, ad eius nos conuocat Pascha, ad illud praecipit vt his accedamus circumstantijs: quia conuiuium est cibi fortioris & robulioris integri nimirum agni, & totius Christi, eius sanguinis, corporis, animae & Diuinitatis, conuiuium eminentissimum: eius etenim excellentia mieri nostri stomachi longe superat capacitatem: dico, nulla est in intellectu creato capacitas qua capere possit tantum mysterij cognitionem & anima se lenit velut angustiam nimis & coardatam quo possit illum recipere: nec enim in illam cadit, secutum esse eius naturale viresque naturales vt cognoscat hic totum latere Deum, nec potest ita eadem tam perfectum illi concedere: ingrellum, vt totum quantum est, dignum recipiat: est enim grande conuiuium, conuiuium integri hominis agitur quia conuiuium est cibusque Dei qui sustinet omnem naturam creatae superat capacitatem.

Optimum remedium habes praeparandum, nimirum aduoca vicinos tibi in raxium ad uelendum scilicet sanctorum implora solita gratiam benedictorum: quatenus vt participatio illa gratiam a Deo impetrent vt anima tua dilaret stomachum, illumque calefaciat vt nullo obstante impedimento illi dare possit ingrellum, & soluta ab omni frigore in eius amore, calore ferueat illi conformi, vt illum consumat huiusmodi incorporet fiatque Deus, vnum cum anima. Jam facio tunc fuisse: numquid in illo sacerdotis sacerdotem sese quasi super haec extollem inferiora imo supra seipsum, cum voce simul con-

I. Ceremonie in manducatione Agni Paschalis. Exo. 12.

II. Vicinus aduocandus.

III. Lumen in manibus ferendum.

1 Pet. 1-19.

nam corda subleuet ad Deum & quasi cogitatione caelestem videatur ascendere curiam: quo omnium corda animo que disponat: partim vt excolendo hominum corda de terrenis affectibus: quareant: velut ab illis separata se ad eius receptionem digne prepararent, ablato omni impedimento quod obicere ponat gratia illius cuiusque augmentis in vita spirituali: partim vt Diuina illa intrans palatia sanctos illos in gloria viuentes sibi conuocet, vt sua intercessione illis succurrant vt à Deo impetret tam sibi quam cunctis decentem curiam & necessariam Sacrae communionis dispositionem, quam nobis preparat vt verborum consecrationis est eadem constantium & Pascha huius caelestis agni, ad quod omnes inuiamur in templo S. Ecclesie. Et sine dicit sacerdos: *Suscipiamus te* quod vos aduocemus vt cogitationes vestras in Deum dirigatis hic terrenis ualedicatis & corda & animas sursum ex tollatis iam enim inflat agni huius caelestis consecratio: atque vt illum digne recipiamus par est vt ab humanis liberemur affectibus: colque in Deum extolamus: tam enim illi approximamus, vt ad ac: esset nos inueniat orate dispositos: *Suscipiamus te* quod nos tra quasi à solo Deo dependentia.

Et consilium quasi coram Deo assilens, & cogitatione caelestia illa ingressus palatia totamque petambolans aulam, omnes aduocans Sanctos, & cum illis pariter in conspectu Dei consistens, sic ait: *Communitatem & memoriam uenerantes in primis gloriosa & Beata Maria semper Virgini, sanctorum Petri & Pauli &c.* & profectus quasi singulos eorum compellat, vt illi in hac agni manducatione subueniant. Quid est hoc? Cui hæc uerba seruiunt? Quia Ecclesia militant iam vicinis est triumphanti, sicut exponit

D. Paulus: *Hæc enim sunt duo testamenta, uiam quidem in monte Sina in formam generans, qui conuictus est ei quæ nunc est Hierusalem: illa autem quæ supra est Hierusalem, libera est, quæ est mater nostra.* D. Thom. declarat hæc duo testamenta duas esse ciuitates: & cuiusque ciuitates quas Deus possidet, & cuiusque ciuitas dicuntur filij Dei & ciuitas uocatur mater eius:

Filia Hierusalem nolite flere. Vbi Christus filios appellat ciues Hierusalem: & Ieremias eadem phraze dicit: *Filij Syon aucti.* Vna inquit D. Thom. ciuitas est terrena: *Vna terrena scilicet Hierusalem terræstris uia spiritalis scilicet Hierusalem caelestis.* Quia uero per uetus testamentum homines ciues habebat primæ Hierusalem, &

per nouum secundæ, idcirco locus assignatur ubi primum testamentum fuit confirmatum, nempe in monte Sina: quia uero lex illa non caelestia sed terrestria bona promittebat: *Si enim possideris mandata mea, bona terra comedis: illos excipit vt seruos promittit nimirum temporalibus: unde ait significatum fuisse per Agar, de qua Abraham nullos filios liberos genuit sed mancipia: quia bona terrena ad illos spectant qui se illis uelut seruos addicunt & idcirco dicitur: *In seruitutem generans.* Simul etiam locus notatur ubi nouum testamentum fuit constitutum, caelestis nempe Hierusalem: quia lex gratie nobis bona promittit gloriæ, quæ quia sunt ad præclarum promittuntur filijs Dei illa scilicet quos vt filios suos excipit liberos & nobiles. *Quia lex nona sic D. Thom. generat filios quibus debetur hereditas: & cum hereditas beatitudinis sit uelut domus propria filiorum Dei, illis solis debetur & nequaquam seruis? Seruus non manet in domo in æternum: filius autem manet in æternum.**

Ideo filios ueteri testamenti, legis nimirum VIII. gratia, filios nominat & liberos, quia ipsis paratur domus caelestis Hierusalem scilicet gloria: & ita quasi vicini sunt ciuibus illius Ecclesie: ut triumphantis ciues illius Ecclesie militantis: & sicut in illo monte Sina Deus filios Israel non custodiebat uelut in perpetuo habitaculo, sed sicut qui ad terram tendebant promissionis, quæ figuram gerit caelestis Hierusalem ad quæ iusti proficiscuntur: sic nec illos habet Deus in Ecclesia militante, uelut in perpetua mansione semperque duratura, sed quasi proficiscentes ad triumphantem, unde ait: *Qui conuictus est ei quæ nunc est Hierusalem, quia ualde vicini sunt ciues Ecclesie militantis ciuibus triumphantis & hanc utriusque Ecclesie declarans uicinitatem D. Thom. ait: *Qui conuictus est ei per continuationem intrinsecum in Hierusalem.* Itaque declarat Apostolus Sanctos gloriosos nostros esse uicinos.*

Statuit igitur Deus ut in manducatione huius agni in S. communionem uicinos nostros aduocemus subdidimus sanctorum: cum enim sit conuictus in agni inuictus Christi, eius corporis, animæ, sanguinis, & Diuinitatis, non potest antequam ad uis relictis uiribus totum illum comedere, frægia intercedente uero Sanctorum Patrocinio, certissime poterit perfectum illi dare ingulum uisæ, & capacitatis eius stomachus amplissime dilatabitur, ut locum illi tribuat magnum eius

conuenientem: unde dum Sanctos aduocat hoc quasi dicit. Domine intellectus meus: ex se ipso Buccellam hanc nequit comedere, nec voluntas mea congruam illi parare dispositionem, nisi gratia tua lumenque supernaturale illam conformet: Sanctos aduoco, velut is qui vicinorum opem imporat, vt eorum intercessionem illam valeam impetrare: & videat quod ille Dominus sit ille quem Maria Virgo peperit, illa illum credidit, & sepe numero in S. recepit: communionem Sacramentis. D. Andreas ille fuit qui fide huius Sacramenti etulque receptione spiritum suum animavit mentemque roborauit vt quolibet pro Christo dura pateretur. Fortissimi martyres eodem modo illum credentes & communicantes, perferendis in martyrio cruciatibus se dispulerunt: SS. Doctores in eius cognitione fidelem denuo fouerunt, spem roborarunt, & Charitatem in amore Dei feruentius accenderunt, illi S. Communionem resiciuntur. Quis vires addidit Confessoribus ac Virginibus quibus vultu pacifico iunctoque animo penitentias tollerarent & mortificationes? Ne dubites virtus erat

Divina ipsis in manducatione celestis hinc agni communicata. Hinc duo collige. Primum remedium contra tentationes de fide quibus fluctuas circa hoc SS. Sacramentum. Secundum subsidium Sanctorum quos invocat vt à Deo tibi preparationem impetrent eius acceptum necessitatem. In ordine ad primum, cogitandum est te non plus posse quam Sancti possunt, nec acutiori quam ipsi possint iudicio: illi hac transierunt, & illum hic credentes, modo in gloria clara eius fruuntur visione: ad illos accede & hanc assidue considerationem ne te prosterent tentatio. Hoc est vicinus aduoca, & ipsam suffragijs ad Deum tibi impetrabunt, vt licet ipsis per misericordiam suam, eam concessit preparationem quam habuerunt ad eius receptionem, ita tibi quoque illam concedatur: hinc hic illum digne recipiens, & candela hinc manducans totum hunc agnum, coepit, animam & diuinitatem Christi Sacramentali, hinc hinc visionis perficere & integre in gloria illo perfrui. Ad quam nos perducas Dominus noster Iesus Christus. Amen.

HOMILIA III. DE MANSIONE QUAM DEVS IN ANIMA FACIT PER SS. SACRAMENTVM.

Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in eo. Ioan. c. 6.

¶

Ingulatis omnino fuit illa Dei praxis qua nos ad se conueheret sequi nobiscum venire vt vnum quid cum illo essemus. Nemo dubitat quin peccatum nos à Deo longe separet: quia cum in illos nos conuertamus ad creaturam, à Deo nos elongando: infinitam ponit distantiam, quam vt declararet vates Abacuc insigni vsus est exaggeratione dum ait: *Mundi sunt oculi tui Domine nec uales ad iniquitatem respicere:* cum tamen tales sunt ad-

Abac. 4.

iniquitatem respicere: cum tamen tales sunt ad-

eoque perspicaces vt minimo obtutu ad entes. In longis neirent tempora & aetates à primo momento distat vsque ad vltimum futurum: *A sacula vsque in Deo profeculum respicit:* his non obstantibus dicitur quod carum vt ad peccatum vsque nequeant peruenire, non illud quod illud non videant aut quidquid in eo est quod penetrant: quandoquidem Deus hoc iudicat & tota penit, sed vt innotescat quantum ab illo distat, & ab illo qui illud committit, propter infinitam distantiam qua se à Deo elongat. Hinc conforter miter multa diximus alio loco. Quod si scrutari mens sit quis peccato delectat principium, inueniemus causam huius fuisse carum: